

Jak uzyskać wysoki plon rzepaku i radzić sobie z nowymi zagrożeniami

Autor: Katarzyna Szponar

Data: 13 czerwca 2017

Już za chwilę staniemy przed wyborem materiału siewnego rzepaków do nowych zasiewów. Rzepaki ozime obecnie znajdują się w fazie dojrzewania. To dobry moment, żeby zajrzeć w łan i z bliska przyjrzeć się odmianom. Część gospodarstw będzie te decyzje odwlekać w czasie czekając na oficjalne wyniki plonowania z COBORU. Jednak na wynik plonowania składa się wiele czynników. Jak uzyskać wysoki plon rzepaku? Dziś omówimy to pokrótce.

Na rynku polskim mamy w czym wybierać jeżeli chodzi o odmiany rzepaków. Jedne z nich są zarejestrowane w Krajowym Rejestrze, inne należą do Wspólnotowego katalogu odmian roślin rolniczych (CCA). Jakimi kryteriami kierować się przy ich wyborze, żeby dały pewny plon?

Stabilność to odpowiedź, jak uzyskać wysoki plon rzepaku

W przypadku rzepaków, każdy z producentów tej rośliny bez wahania powie, że **najważniejszą cechą jest przede wszystkim stabilność plonowania**. To właśnie ta cecha daje pewność plonowania na stałym poziomie niezależnie od warunków przebiegu pogody w danym sezonie. Stąd warto przy wyborze odmian rzepaków wybierać te odmiany, które są zgłoszone do badań w Centralnym Ośrodku Badań Odmian Roślin Uprawnych (COBORU). Przy takim wyborze, zastanawiając się, jak uzyskać wysoki plon rzepaku, mamy pewność, że dana odmiana zachowuje stabilność plonowania na nam pożądane rezultaty odnośnie jego wielkości. Na stronie internetowej coboru.pl znajdziemy m.in. wyniki plonowania odmian w doświadczeniach porejestrowych. W 2016 r. wzorzec wynosił 35,6 dt/ha. Wybitnym plonem wyróżniała się odmiana [ATORA F1](#), uzyskując plon na poziomie 123% względem wzorca, co stanowiło plon na poziomie 43,8 dt/ha, czyli aż o 8,2 dt/ha więcej od średniej. W latach wcześniejszych [ATORA F1](#) plonowała na poziomie: 2015 – 122% wzorca, 2014 – 116% wzorca.

Zabiegi agrotechniczne to za mało, rzepak musi mieć wysoką zimotrwałość

Kolejną cechą, o której powinniśmy pamiętać, rozważając, jak uzyskać wysoki plon rzepaku – to **zimotrwałość**. W niektórych województwach wprawdzie już od kilku lat problem z wymarzaniem nie

występuje, jednak w 2016 roku na północy Polski niestety wiele gospodarstw musiało przeorać plantacje. Poniżej na zdjęciu odmiana [ATORA F1](#) z hodowli [Rapool](#). Odmiana ta wyróżnia się oprócz już wspomnianego ponadprzeciętnego potencjału plonowania również wybitną zimotrwałością, co jest kluczowe w powodzeniu uprawy.

Wymarżnięcie plantacji rzepaków w 2016 na północy Polski. Na zdjęciu doświadczenia poletkowe różnych odmian rzepaku. Po prawej stronie odmiana Atora F1, która bardzo dobrze poradziła sobie w tak stresujących warunkach i potwierdziła wysoką zimotrwałość.

fot. Rapool

Zimotrwałość daje nam bezpieczeństwo powodzenia uprawy. W przypadku niskiej zimotrwałości i wypadnięciu rzepaku pojawia się kolejny problem. Co posiać na miejsce przyoranego rzepaku? W Polsce bardzo często do ochrony herbicydowej jesienią stosujemy popularne rozwiązanie herbicydowe, oparte na mieszaninie dwóch substancji czynnych, w tym chlomazonu. Po zastosowaniu właśnie tej substancji aktywnej, wiosną mamy mniejsze pole manewru przy doborze rośliny następczej. Stąd rzepak powinien wyróżniać się wysoką zimotrwałością, żeby uniknąć przykrych niespodzianek wiosną.

Szybki rozwój jesienny rzepaku to mocny system korzeniowy

Atora F1 rozwija mocny system korzeniowy już od jesieni, a to decyduje o powodzeniu uprawy i dobrym radzeniu sobie w warunkach stresu

Istotną cechą jest również jesienny wigor i rozwój rzepaku. Plantatorzy rzepaku zwracają uwagę na dyskomfort, jaki powoduje dobry rozwój jesienny rzepaku. Związany on jest w zależności od roku, z koniecznością wykonania niekiedy dwóch zabiegów regulacji wzrostu w okresie jesiennym. Jednak jak sami plantatorzy mówią, mocny, dobrze rozbudowany system korzeniowy rzepaku już na samym początku wegetacji powoduje lepsze radzenie sobie roślin ze stresami, w tym suszą oraz z lepszym wykorzystaniem nawozu. W przypadku takich rzepaków obserwuje się również niżej schowaną szyjkę korzeniową, przez co roślina jest mniej podatna na wymarzenie. Dodatkowo zauważa się zależność pomiędzy szybkim wigorem jesiennym, a możliwością opóźnionego siewu. Materiał siewny zazwyczaj kupujemy wcześniej, bo na przełomie czerwca/lipca, a wtedy nie wiemy jaki będzie przebieg pogody. Stąd warto wybierać odmiany, które budują już od jesieni mocny system korzeniowy i mają tolerancję na lekko opóźniony siew. Takie właściwości i cechy niewątpliwie charakteryzują odmianę hybrydową [ATORA F1](#) (firmy [Rapool](#)).

Wirus żółtaczkki rzepy – nowe zagrożenie dla rzepaku

Powyżej wspomniane cechy wyróżniające dobrą i pewną w plonowaniu odmianę rzepaku jeszcze kilka lat temu były by optymalne. Jednak pokazały się nowe zagrożenia w rzepaku, a mianowicie wirusy. To sprawia, że to, jak uzyskać wysoki plon rzepaku, nie jest już tak oczywiste. W ostatnim czasie często możemy spotkać na roślinach rzepaku wirus żółtaczkki rzepy (TuYV). W przypadku wirusów nie mamy możliwości ochrony rośliny przy pomocy środków ochrony roślin jak to robimy w przypadku chorób grzybowych. Jedynym narzędziem do walki z wirusami to profilaktyka, która polega na zwalczaniu wektorów tego wirusa – czyli mszyc oraz dobór odmian rzepaku, które wykazują polową tolerancję na wirusa żółtaczkki rzepy. Wysoką presję, w przypadku występowania mszyc infekujących jesienią rzepak, spotyka się na plantacjach, gdzie stosuje się uproszczenia w uprawie. Stąd głównie w tym systemie uprawy powinniśmy w sposób szczególny lustrować rzepaki jesienią pod kątem występowania mszyc oraz dobierać odmiany, które wykazują polową tolerancję na TuYV. **Odmianą rzepaku, która wykazuje polową tolerancję na wirusa żółtaczkki rzepy jest [ATORA F1](#) z firmy [Rapool](#).**

Przydatność odmiany rzepaku [Atora F1](#) do produkcji polowej

Odmiana [Atora F1](#) z firmy [Rapool](#) jest warta uwagi do wypróbowania jej na swoim gospodarstwie. Do najistotniejszych jej cech należą:

Atora F1 rzepak

Dodatkowo odmiana ta toleruje stanowiska zarówno bardzo dobre, jaki i słabsze. [Atora F1](#) jest odmianą średniowczesną w kwitnieniu. Je żeli chodzi o dojrzewanie – to średnio późne. [Atora F1](#) jest odmianą wysoką, odporną na wyleganie.